

HỆ THỐNG NHÂN VẬT VÀ THI PHÁP THỂ HIỆN CHÚNG

TRONG VĂN HỌC TRUNG ĐẠI VIỆT NAM

GIAI ĐOẠN TỪ THẾ KỈ X ĐẾN THẾ KỈ XV

1. **Họ và tên nghiên cứu sinh:** NGUYỄN THỊ GIANG

2. **Giới tính:** nữ

3. **Ngày sinh:** 12/07/1980

4. **Nơi sinh:** Thanh Hóa

5. **Quyết định công nhận nghiên cứu sinh số:** 3676/SĐH, ngày 28/10/2009 của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội.

6. **Các thay đổi trong quá trình đào tạo:** không

7. **Tên đề tài luận án:** “Hệ thống nhân vật và thi pháp thể hiện chúng trong văn học trung đại Việt Nam giai đoạn từ thế kỉ X đến thế kỉ XV”.

8. **Chuyên ngành:** Văn học Việt Nam

9. **Mã số:** 62 22 34 01

10. **Cán bộ hướng dẫn khoa học:** PGS.TS Trần Nho Thìn

11. **Tóm tắt các kết quả mới của luận án:**

- Nghiên cứu ba kiểu nhân vật Thiền Sư, Liệt nữ, Hoàng đế theo điểm nhìn nhân học văn hóa: Với góc nhìn văn hoá tâm linh, luận án tập trung vào khảo sát nhân vật thiền sư Huyền Quang trong *Tam tổ thực lục*. Qua cuộc đời của nhân vật thiền sư từ quá trình sinh, trải qua quá trình tu dưỡng đạo Phật đến khi viên tịch chúng tôi thấy rằng: đây là một kiểu nhân vật văn hoá. Sở dĩ các vị thiền sư được hâm mộ, kính phục, được vua mời về triều, không chỉ vì họ có đạo đức mà quan trọng họ có khả năng về những pháp thuật phi thường, huyền bí...; Với góc nhìn từ quan điểm văn hoá giới, luận án tìm hiểu nhân vật phụ nữ xuất hiện sớm nhất trong văn học trung đại Việt Nam là liệt nữ My Ê trong *Việt điện u linh*. Thông qua một nhân vật phụ nữ ngoại tộc My Ê (My Ê là người Chiêm Thành), Lí Tế Xuyên cũng như nhiều nhà nho khác trong thời trung đại đã khẳng định tính tất yếu phổ biến của nho giáo đối với đức hạnh của người phụ nữ: đã là phụ nữ phải “tòng nhất chi chung”... Với góc nhìn từ mẫu người chính trị làm văn chương chúng tôi thấy nổi lên kiểu nhân vật tiêu biểu là: đế vương. Đây có thể xem là “mẫu” lớn thuộc mô hình thánh nhân quân tử trong thơ nhà nho giai đoạn X-XV. Qua trường hợp phân tích nhân vật hoàng đế Lê Thánh Tông, luận án đã chỉ ra rằng các bậc đế vương đã luôn biết dùng thi ca để phục vụ cho mục đích chính trị, củng cố quyền lực thống trị...

- Nghiên cứu sâu thi pháp tả ba kiểu nhân vật Thiên sư, Liệt nữ, Hoàng đế từ đó thấy được đặc trưng về ngôn từ nghệ thuật, quan niệm nghệ thuật về con người của văn học giai đoạn X – XV.

12. Khả năng ứng dụng trong thực tiễn:

Kết quả nghiên cứu của luận có thể trở thành chuyên luận tham khảo và giảng dạy cho sinh viên cũng như học viên cao học của ngành Văn học.

13. Những hướng nghiên cứu tiếp theo:

Nghiên cứu nhân vật và thi pháp nhân vật trong văn học trung đại Việt Nam ở các giai đoạn sau thế kỉ XV.

14. Các công trình đã công bố có liên quan đến luận án:

1. Nguyễn Thị Giang (2008), “*Bình Ngô đại cáo và Cảnh ngày hè* nhìn từ tư tưởng thân dân”, *Tạp chí giáo dục* (187), tr.33-36.
2. Nguyễn Thị Giang (2012), “Mẫu hình nam nhi đời Trần qua bài thơ *Thuật hoài* của Phạm Ngũ Lão”, *Tạp chí khoa học* (57), Đại Học Sư Phạm Hà Nội, tr.58-65.
3. Nguyễn Thị Giang (2013), “Câu chuyện về nàng liệt nữ My Ế (trong *Việt điện u linh* của Lí Tế Xuyên) và thực tế lịch sử”, *Tạp chí khoa học* (3), Đại học Quốc Gia Hà Nội, tr.36-46.